



Proměny obce Kyselka

Vzdělávací cíl: Žáci prostřednictvím srovnávacích fotografií vnímají proměny pohraniční lázeňské obce u Karlových Varů. Zaznamenané rozdíly je vedou k zájmu o příčiny těchto změn (vysídlení Němců, modernizace, znárodnění, privatizace).

Klíčová slova: *důsledky druhé světové války, nucené vysídlení, modernizace, trvání a změna, příčiny a důsledky, srovnání fotografií*

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIÍ (5 min.)

Prohlížení fotografií pomocí lupy a čtení popisek.

2 ANALÝZA FOTOGRAFIÍ (5 min.)

Označování konkrétních prvků na fotografiích a jejich detailnější popis: když prošly změnou - označit červeně, pokud naopak zůstaly stejné - modře.

Žáci si mohou povšimnout řady proměn, např. opuštěnost a omšelost původních reprezentativních budov (zamřížovaná či chybějící okna, ohrazení ploty); původní prašná a novodobá asfaltová silnice; historická a novodobá podoba veřejného osvětlení či automobilů. Některé prvky na novějším snímku chybí (ženy v bílém, lidé u železničního vagonu, německý nápis nad kašnou), jiné naopak přibýly (ploty, muž stáčekující si do lahve vodu z minerálního pramene).

3 INTERPRETACE FOTOGRAFIÍ (15 min.)

Na analýzu fotografií navazuje interpretace zachycených změn s důrazem na jejich historické příčiny: ? Zamyslete se nad tím, co vedlo k vyznačeným změnám. Jaké události mohly mít na tuto proměnu vliv a proč? ? Zjistěte z fotografií, jak se změnila funkce budov a život v obci.

Při hledání odpovědí na otázky může učitel doplnit k fotografiím širší historický kontext nebo nechat žáky dohledávat další informace o obci a budovách s pomocí internetu.

Fotografie zachycují budovy lázní Kyselka (Giesshübl) u Karlových Varů, které ve 2. polovině 19. století zakoupil, rozšířil a úspěšně provozoval podnikatel Heinrich Mattoni. Koleje a vagon na historickém snímku upomínají na železniční vlečku, po níž byly k budově dopravovány lahve pro stáčení světoznámé Mattoniho minerální vody, která v místě dodnes pramení. Ženy v bílém stojící u vagonu jsou zaměstnankyně stáčírny. Po roce 1945 znárodněný areál upadl (i vzhledem k blízkosti lázní v Karlových Varech). Privatizace po roce 1990 prohloubila dlouhodobé chátrání budov; roku 2013 začala jejich pozvolná rekonstrukce.

Německé znění nápisu nad fontánou v popředí: „Du hast zum Bau Gedeihn verliehen, nun Herr bewahr und segne ihn!“ („Bůh ti nadělil tento léčivý pramen, tak o něj pečuj a zachovej ho!“)

V návaznosti na obsah odpovědí může učitel pokládat rozvíjející otázky a směřovat pozornost žáků k vybraným tematickým aspektům (poloha obce v pohraničí a důsledky odsunu původního německojazyčného obyvatelstva po roce 1945; projevy přirozené modernizace a technického pokroku v obci; úpadek někdejších průmyslových podniků po roce 1945 a 1989; památková hodnota historických budov a jejich ochrana apod.).

Další možnosti zapojení do výkladu:

Žáci mohou s pomocí vlastních (např. rodinných) fotografií či pohlednic provést podobná srovnání lokalit ve svém regionu.